

Nie żyje nestor polskiej seksuologii prof. Andrzej Jaczewski

15 października 2020

W wieku 91 lat we wtorek zmarł prof. dr hab. n. med. Andrzej Jaczewski, nestor polskiej seksuologii, lekarz pediatra i pedagog, specjalista medycyny szkolnej zajmujący się zagadnieniami rozwoju dzieci i młodzieży. Poinformował o tym PAP seksuolog prof. Zbigniew Izdebski.

Specjalista przypominał, że prof. Andrzej Jaczewski był jednym z jednym z czterech twórców polskiej seksuologii: oprócz Mikołaja Kozakiewicza, Michaliny Wisłockiej i Kazimierza Imielińskiego. Jako jedyny z 10 recenzentów książki „Sztuka Kochania” Michaliny Wisłockiej napisał pozytywną recenzję i przewidział jej wielki sukces. Książka ukazała się w 1978 r. i natychmiast stała się bestsellerem. Wszystkie jej wydania sprzedawały się w nakładzie aż 7 mln egzemplarzy.

Profesor Jaczewski opublikował prawie 40 własnych książek, które zyskały uznanie; wśród nich liczne wielokrotnie wznawiane poradniki popularnonaukowe, tłumaczone na język angielski, włoski, niemiecki, rosyjski, czeski i litewski. W 2014 r. ukazała się „Seksualność dzieci i młodzieży. Pół wieku badań i refleksji”. Jest też autorem monografii „Erotyzm dzieci i młodzieży” oraz wydawanych od przeszło 40 lat książek „O chłopcach dla chłopców”, „O dziewczętach dla dziewcząt”, na których wychowało się wiele pokoleń młodych Polaków. Przed kilkoma laty ponownie je wznawiano.

Urodził się w 1929 r. w Piastowie w rodzinie nauczycielskiej. Pochodzi z rodu wywodzącego się ze wschodniego Mazowsza. „W r.

1419 Piotr z Lisowa dostał od księcia Janusza I 10 włók gruntu i założył Jaczewo, od którego pochodzi to nazwisko” – wspominał profesor w jednej ze swych książek.

W czasie II wojny uczył się na tajnych kompletach. Od lipca 1942 r. należał do Szarych Szeregów, będąc zastępowym, a potem drużynowym „Zawiszy”. Po wojnie uczestniczył w odbudowie struktur harcerstwa, równocześnie angażując się w działalność podziemną w tzw. grupie „Krzysztofa”, w związku z czym został aresztowany (w procesie zapadły trzy, a zostały wykonane dwa wyroki śmierci). Po uwolnieniu musiał się ukrywać aż do amnestii w 1947 r. Działał nadal w harcerstwie, będąc m.in. hufcowym hufców Harcerzy Inowrocław-Wschód i Żoliborz. W 1949 r. został usunięty z ZHP.

W 1952 r. ukończył Akademię Medyczną w Warszawie, uzyskał specjalizację II st. z pediatrii i medycyny szkolnej. W 1953 r. wyjechał do Gorlic w Beskidzie Niskim, zbudował tam swój dom. W latach 50. był pierwszym ordynatorem Oddziału Dziecięcego w Szpitalu Powiatowym i kierownikiem Przzychodni Matki i Dziecka w Gorlicach. Przyczynił się do ograniczenia śmiertelności niemowląt z powodu biegunki, która na wsi była wówczas powszechna. Jako pierwszy użył w leczeniu maluchów kroplówki, wówczas nie stosowanej.

W 1955 r. otrzymał stypendium w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie, gdzie od 1956 r. pracował jako asystent, a później adiunkt w Katedrze Propedeutyki Pediatrii Akademii Medycznej. Rozpoczął wtedy badania z zakresu rozwoju i wychowania seksualnego dzieci i młodzieży. Przez wiele lat pracował jako lekarz szkolny w LO im. Joachima Lelewela w Warszawie.

Od 1970 r. pracował na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego. Przez dwie kadencje był prodziekanem do spraw studenckich. Wieloletni kierownik katedry biomedycznych podstaw rozwoju i wychowania. Założyciel i pierwszy kierownik studium wychowania seksualnego UW. Przez 17 lat był również profesorem na Uniwersytecie w Kolonii.

Prof. Jaczewski współtworzył pierwszą w Polsce poradnię rodzinną dla młodzieży, zajmującą się poradnictwem seksuologicznym, antykoncepcyjną oraz zwalczaniem uzależnień. Był założycielem i b. prezesem Towarzystwa Zdrowia Seksualnego, honorowym członkiem Towarzystwa Rozwoju Rodziny.

Udzielał się w mediach. Przez 27 lat prowadził w telewizji polskiej programy z zakresu nauki o człowieku dla szkół. Przez 25 lat dla czasopisma „Jestem” pisał felietony z cyklu „Kultura Seksualna”. Jeszcze w latach 2012-2017 prowadził blog Cicer_cum_caule.

„Był znakomitą obserwatorem życia społecznego” – podkreśla w rozmowie z PAP prof. Izdebski. „Do końca swych dni wykazywał radość życia, zamieszkał na terenie swych ukochanych Beskidów. Dla mnie był wielkim przyjacielem i mentorem”.

Prof. Jaczewski jest autorem teorii rozszczepienia dojrzałości psychoseksualnej oraz teorii tzw. wirażu rozwojowego. W kraju, jak i zagranicą popularyzował wiedzę o Januszu Korczaku i jego dorobku. Otrzymał medal im. Janusza Korczaka.

Wyróżniony licznymi odznaczeniami, m.in.: Orderem Odrodzenia Polski, Polonia Restituta; Krzyżem Armii Krajowej; Złotym Krzyżem Zasługi oraz Złotym Medalem im. Alberta Schweitzera, nadawanym przez Światową Akademię Medycyny. W 2020 r. otrzymał medal Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN zasłużony dla polskiej pedagogiki.

Autorstwo: Zbigniew Wojtasiński

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl